

Naročnina za celo leto
2 K.

Posamezna številka velja
6 vin.

Naročnina se tudi na
pol leta plačuje in se
mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno
stran 64 K, $\frac{1}{2}$ strani
32 K, $\frac{1}{4}$ strani 16 K,
 $\frac{1}{8}$ strani 8 K, $\frac{1}{16}$ strani
4 K, $\frac{1}{32}$ strani 2 K, $\frac{1}{64}$
strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu
je cena posebno znižana.

Slava Tabi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Za oznanila (inserate)
uredništvo in upravn-
štvo ni odgovorno.
Uredništvo in uprav-
ništvo je v Ptuj v
gledališkem posloppju
št. 3.

Štajerc izhaja vsaki drugi
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj.

Rokopisi se ne vračajo
in se morajo najdalje do
ponedeljka pred izdajo
dotične številke vpslati.

Štev. 19.

V Ptuj v nedeljo dne 16. septembra 1906.

VII. letnik

V šolo zvoni. . .

Vesele počitnice nežne dece se bližajo svo-
jemu koncu, za knjigotrice prične sezona, za
stariše pa resna skrb: kam naj pošljem svojega
otroka, — kajti že zvoni v šolo. . . Katero šolo
naj si izberem, da si priuči otrok čimveč in se
pripravi čimbolje na visoko šolo življenja, da
bode ob zadnji izkušnji pred smrtjo lahko de-
jal: storil sem svojo dolžnost kot človek?

Leta za leti bijemo boj za nemški poduk
v šoli. Kajti vse naše delo ima edini cilj, od-
vrniti ljudstvo od pogubonosne prvaške kleri-
kalne politike in podati mu čitalo, ki ga utrdi
boju za obstanek. Nikar nam naj ne pridejo
na bedasto pombo, da smo „nemčurji“. Ako de-
lujemo koristno za ljudstvo, imenujte nas ma-
tari lopove ali roparje, kajti za priznanje na-
ših nasprotnikov se itak malo menimo. Ali ne-
precepljiv in nepreirljiv je pomen nemščine.

In podlost prvaškega hujkanja proti nem-
ščini tiči ravno v tem, da prvaki sami priznavajo
velik pomen nemščine in da se ravnaajo sami
po tem načelu. Prvaški klerikalni listi hujskajo
strupeno proti nemščini v šoli, mečejo na nas
najgrše psovke, ker povemo odkritosrčno, da
smo za nemščino v šoli, — voditelji prvaški
pa ubogajo v tem oziru „Stajerca“ in vzgajajo
svoje otroke nemško.

Le par dokazov tega očitanja naj nave-
demo! Voditelj slovenskih klerikalcev dr. Šuš-
teršič pošilja svoje sinove v neki jezuitski
konvikt, v katerem se izključno nemško podu-
čuje; niti ene slovenske besede se ne čuje v
tem konviktu. Na shodih pa rogovoli Šušteršič
proti nemščini in za njim rogovoli vseh 2000
prvaških duhovnov. . . Slovenski profesor Mi-
klošič ima sinove, ki so popolnoma nemško
vzgojeni in nemško-narodnega mišljenja; in ven-
dar je bil Miklošič najznamenitejši „slavist“ na
Slovenskem. . . Slovenski pesnik Stritar ima
popolnoma nemško ženo; le-ta se je celo bra-
nila, občeovati z njegovo materjo, ker ne razume
slovenskega; in Stritarjev jubilej so praznovali
v Ljubljani prvaki, da se je kar kadilo. . . Pr-
vaški voditelj dr. Tavčar je pošiljal svoje
otroke v nemško klostersko šolo; v svojem
listu pa pridiguje boj do noža proti Nemcem.
Ljubljanski župan, prvak Hribar, ima ženko,
ki je nemška Čehinja; v slovenskem gledišču
je ne vidiš nikdar, v nemškem pa vsak večer.
Poslanec Roškar, pobožni prvak, ki poljublja
vsakemu kaplančetu roko, ki prične vsak svoj
govor z bojnim klicom proti nemščini, mešetari
z vinom izključno pri Nemcih in je prav vesel,
da zna po nemško „kšeft“ delati, čeprav pri
tem njegovo poslaniško delo hudo trpi. . . Pr-
vaški poslanec Kočever je ravno tak junak:
sam rabi nemščino pri mešetarenju z vinom,
ljudem pa priporoča boj proti nemščini; ravno
tako izgleda stvar, kakor da bi se ti možakarji
bali, da se kmet nemškega nauči, ker bode
mal potem sam svoje blago prodajati. . . Zdrav-
nik dr. Tipič in sodnik dr. Kronvogel,
vtebra prvaškega klerikalizma v Sv. Lenartu,
imata nemške soproge in bodo tedaj tudi njih
otroci nemško vzgojeni. . . Ptujski Brenčič, ki
požre vsak dan par Nemcev na žlici vode, po-

šilja svoje otroke v nemško šolo. . . Kovač Bru-
men ravnotako in vsi drugi prvaki ravnotako.

Zdaj pa vprašamo: aliso to lažniki ali hi-
navci? Kajti dvoje je mogoče: Ali priznajo ti
možje, da je nemščina v življenju več vredna
kot vsa prvaška politika; potem so lažniki, ker
ljudem pridigujejo ravno narobe. Ali pa so pre-
pričani, da je nemščina greh; potem so hinavci,
ker sami grešijo. . .

Stariši pa naj store v tem oziru, kakor —
prvaški vodje: naj pošiljajo svoje otroke
v nemške šole. Kjer pa ni nemških šol, naj
se zbero stariši, kakor so to že storili v raznih
krajih in naj vložijo podpisane prošnje za upe-
ljava nemškega poduka. Ako je dovolj podpisov,
se tako prošnjo ugodno reši.

Naj hujši sovražniki nemščine v šoli so kleri-
kalni učitelji in kaplani. Mi stojimo vedno na
strani učiteljev, kadar se bore za boljše sta-
novske razmere in za napredno šolo, v kateri
nima nobeno besno farče komande. Ali proti
učiteljem, ki izrabljajo svoj posel v svrhu huj-
skanja proti prepovedani nemščini, nastopali bo-
demo odločno i zaneprij.

V šolo zvoni. . . Bodite previdni, stariši, in
ne izročite deco onim, ki jo hočejo duševno
pohabiti, ki hočejo napraviti iz nje — pohlevne
hlapce prvaških klerikalcev, ki so vladali, vla-
dajo in bodo vladali le z neizobrazbo zanemar-
jenega naroda!

Politični pregled.

Državni zbor stopi 18. t. m. skupaj. Zase-
danje bode trajalo nepretrgano do konca no-
vembra. Takrat stopijo v Budimpešti delegaciji
skupaj in zborujejo okoli 3 tedne. Ob koncu
leta prične zasedanje deželnih zborov, ki pa
bode le par dni trajalo. Prosinca 1907 je
državni zbor že razpuščen in se razpišejo nove
volitve na temelju splošne in edne volilne
pravice. Poroča se, da se vrše volitve 25. sušca
po celi državi. Nova zbornica bi stopila začet-
kom aprila v delo. Klerikalci in tudi druge po-
litične stranke se povsod na novo volitev pri-
pravljajo. Opozarjamo tedaj tudi naše somišlje-
nike, naj prično z delom.

Cesarsko potovanje v Dalmacijo in okupa-
cijske dežele je odpovedano. Vlada sicer zatr-
juje, da je potovanje le vsled cesarjeve bole-
nosti odpovedano. Resnica pa je, da so se vr-
šili v Reki in Dubrovniku ter Zadru velikanski
nemiri med Italijani in Hrvti in je to dejstvo
dokazalo, da so v južni Avstriji še vroče glave
na krmilu. Poleg tega so se bosnjaški Muhame-
danci in Srbi vedli na tak način, kakor da bi
avstrijski cesar sploh ne imel pravice, posetiti
Bosno. Da bi se vlada izognila državno-političnih
zmešnjav, se je potovanje odpovedalo.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko. Ministrska
predsednika obeh državnih polovic sta se snidela
9. t. m. v Budimpešti. Razložila sta eden dru-
gemu državne zahteve, ki obsegajo vsa vpra-
šanja pogodbe. Ogrska vlada je zdaj vendar
pripravljena, da se razpravlja o celotni pogodbi.
Govorila sta predsednika že o colniški in tr-
govski zvezi, o bančnem vprašanju, o zakono-
daji glede živinskih kug, itd. Nadaljevala se

bodo pogajanja oktobra meseca. Bodemo videli,
kakšen kruh postane iz te moke.

Orožne vaje bodo glasom vladine odločbe
spremenjene. Vsi rezervisti se bodo namreč l.
1907 od marca do septembra pod orodje pokli-
cali, i. s. tako-le: za deželne strelce in domo-
branski polk št. 5 dne 15. aprila, 15. maja,
15. junija, 15. julija, 15. avgusta; za druge do-
mobranske polke 15. marea, aprila, maja, junija
in julija; za končne vaje sredi avgusta. Vsak
rezervist lahko dan naznani, na katerem bi mu
bilo prijetno, nastopiti orožno vajo. Naznani se
pri občini domovišča najkasneje do konca 1906.
V dobi med sredo julija in avgusta se pokliče
le moštvo, ki se je prostovoljno za to dobo na-
znani. Ta odločba ima vsaj nekaj dobrega za
ljudi. Torej: vsak naj naznani pri občini, kedaj
bi rad nastopil orožne vaje.

Ali smo odvisni od Ogrov? Ko bi se ločilo
gospodarsko državne polovice in bi se postavilo
colninsko mejo, bi imela Avstrija le dobiček od
tega. To dokazuje ta-le račun: Ako bi Avstrija
upeljala le najmanjšo colnino, bi ji prinašale te
colnine letno 65,670.000 K. Pri colnini 15 K
bi se ogrska moka sploh ne upeljavala, to znači,
da bi se uvažalo mesto 6 milj. centov moke,
8 milj. centov žita s colnino 6-10 K, kar po-
meni 50,400.000 colninskega dohodka za Av-
strijo. Avstrija bi imela tedaj dobička za 116
milj. K. Ogrska bi bila tudi vzlic colnine od
avstrijskega trga odvisna. Z ene besedo: go-
spodje Mažaroni naj bi bili ponižni, kajti juho
jim soli vedno le dobri njih sosed Avstrijanec.

Kronika. V Welsu bode zboroval koncem t.
m. zbor avstrijskih mest. — Ministrstvo za no-
tranje zadeve je odredilo, da spadajo odslej živinske
kuge v delokrog ministrstva za poljedelstvo. Pa-
metna odredba! — Občinske volitve v Mariboru
se vrše 17. (III. razred), 19. (II.) in 21. (I.)
septembra. —

Krvava Rusija. Po napadu na ministra
Stolypina se vrše neprenehoma pogovori pri
carju; gre se za rešitev kmetškega vprašanja,
kajti vedno hujše naraščajo kmetški nemiri in
vse vojaštvo ne bode več pomagalo, kadar
dvigne kmet svojo pest. Stolypin je predlagal,
naj se prodaja kmetom od velikanske carjeve po-
sesti 4 milj. desjatin zemlje. Torej ta ubogi,
živali podobni, do zadnje kapljice izkoriščani
ruski kmet naj „kupi“ zemljo. Res carjevi
krvniki brijejo norce iz Rusov. Tudi v Moskvi
so pričeli uporniki neizprosni boj proti policiji;
v enem dnevu so postrelili 11 policajev. Kmetje
so požgali velika posestva kneza Svatopolskega;
isto store kmeti v drugih krajih. V Odesi so
odkrili vojaško zaroto ter aretovali 14 oficirjev.
Upor prihaja tudi že v Sibirijo; v Irkutsku so
se uprli vojniki in umorili več oficirjev. — V
Sjedlicu na Rusko-Poljskem so vpriporili ustaši
pravcato revolucijo. Streljali so iz hiš na policijo
in vojaštvo; nad 40 oseb je ubitih. Jako nevarno se
širi kmetški nemiri; kmetje se ne boje več in zaži-
gajo graščine. V Kampšinu so kmetje ječo napadli ter
osvobodili 51 jetnikov. Plemenitaši beže in pro-
dajajo posestva; kmetška banka nakupuje zemljo.
Pričakuje se grozno lakoto; 33 guvernementov
ni obrodilo in potrebovalo bi se 150 mil. za
podporo.